

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๑/๒๕๕๓

วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ (กรณี นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑)

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ส่งเรื่อง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา ที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ ให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ ศาลรัฐธรรมนูญรับเรื่องไว้ตามข้อ ๑๐ ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ๑ เพื่อดำเนินการต่อไป

ตามคำร้องสรุปความได้ว่า นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๓๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา เป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๐) และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ ดังนั้น นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยต้องยื่นในกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่งคือ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ดังนั้น จะต้องยื่นจำนวน ๓ ครั้ง ครั้งแรกจะต้องยื่นภายในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ครั้งที่สองเมื่อพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และครั้งสุดท้ายเมื่อพ้นจากตำแหน่งเป็นเวลาหนึ่งปีคือ ต้องยื่นภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิสูจน์เจตนาของ นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา ในกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยการส่งหนังสือแจ้งให้ทราบและชี้แจงข้อเท็จจริงรวม ๔ ฉบับ

ฉบับแรก ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ ได้รับการตอบจาก นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา สรุปว่า ได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้รับแจ้งว่าจะยื่นหรือไม่ยื่นก็ได้ เพราะเป็นเรื่องคาบเกี่ยวระหว่างรัฐธรรมนูญฉบับเก่ากับฉบับใหม่ แต่หากจำเป็นก็พร้อมจะยื่นภายใน ๓๐ วัน ฉบับที่สอง ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งให้ นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา ดำเนินการให้ถูกต้อง โดยด่วน และนายชัชชัย สุเมธโชติเมธา มีหนังสือลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ แจ้งว่าอยู่ระหว่างการรวบรวมเอกสารหลักฐานและจะดำเนินการโดยด่วน ฉบับที่สาม ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ เดือนให้ นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา ดำเนินการให้ถูกต้องโดยด่วน ฉบับสุดท้าย ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ให้ นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา ดำเนินการให้ถูกต้องภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับหนังสือ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว จะถือว่า นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา ไม่มีกรณีที่จะชี้แจงข้อเท็จจริงใดๆ

เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวในหนังสือฉบับสุดท้ายแล้ว ปรากฏว่า นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา มิได้ติดต่อชี้แจงข้อเท็จจริงและมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ แต่อย่างใดทั้งสิ้น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พิจารณาเรื่องนี้ในคราวประชุม ครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา (ผู้ถูกร้อง) ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตามคำสั่งลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ ในระหว่างที่ผู้ถูกร้องอยู่ในตำแหน่งได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ จึงถือว่าผู้ถูกร้องเข้ารับตำแหน่งใหม่ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ดังนั้น ผู้ถูกร้องจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๙ จำนวน ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกจะต้องยื่นภายในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ครั้งที่สองภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และครั้งสุดท้ายภายในวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ คณะกรรมการป้องกัน ๙ ได้ส่งหนังสือแจ้งให้ทราบและให้ชี้แจงข้อเท็จจริงรวม ๔ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องตอบว่าหากจำเป็นก็พร้อมจะปฏิบัติตาม ครั้งที่สองเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องตอบว่ากำลังรวบรวมเอกสารหลักฐานและจะดำเนินการโดยด่วน ครั้งที่สามเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๒

เตือนให้ผู้ถูกร้องรีบดำเนินการโดยด่วน และครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ให้ผู้ถูกร้องดำเนินการภายใน ๑๕ วัน แต่ผู้ถูกร้องก็มีได้ตอบชี้แจงเหตุผลที่ไม่ดำเนินการและไม่มีการยื่นเอกสารใดๆ ทั้งๆ ที่ผู้ถูกร้องรับว่าจะรีบดำเนินการโดยด่วนหลังจากได้รับหนังสือฉบับแรกของคณะกรรมการป้องกันฯ การที่ผู้ถูกร้องให้เหตุผลว่า ผู้ถูกร้องได้รับผลกระทบจากสภาพทางเศรษฐกิจตกต่ำของประเทศในช่วงเวลาดังกล่าวอันอาจส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนของทรัพย์สินและหนี้สินนั้น ไม่น่าจะเป็นเหตุผลที่รับฟังได้ เพราะการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ นั้น เป็นการแสดงทรัพย์สินและหนี้สินฯ ที่มีอยู่จริง ดังนั้น การลดลงของทรัพย์สินย่อมเป็นคุณต่อผู้ถูกร้องมากกว่าจะเป็นโทษ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ได้ร้ายว่ยผิดปกติ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ